

A Quick Review of Studies on Religion and Health

Hamid Soori

Safety Promotion and Injury Prevention Research Center, Department of Epidemiology, School of Public Health and Safety, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*Correspondence should be addressed to Mr. Hamid Soori; Email: hsoori@yahoo.com

Article Info

Received: Apr 8, 2019

Received in revised form:

Jun 11, 2019

Accepted: Jun 23, 2019

Available Online: Sep 23, 2019

Keywords:

Health

Religion

Science

 <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i3.26728>

In the history of Islam, knowledge about health has received a lot of attention. In Islam, health is an advantage and a prelude to perfection. On the other hand, the impact of religion on health, especially spiritual and mental health, has been emphasized several times and the importance of health, sanitation, and their impact on the life in this world and afterlife has been frequently mentioned. It should be noted that the purpose of materialistic and spiritual health is not the health itself. Rather, there is a much sublime objective; that is, all dimensions of health should be used to move toward divine satisfaction.

Perhaps no religion is similar to Islam in terms of encouraging its followers to gain knowledge, think, and do research. In history, numerous examples of the association between Islam and science can be found. For example, in Alagh Surah, Go says, "We [gradually] taught humans what they did not know." Or in Mojadelah Surah he says, "God will give high rankings to those of you who have turned to Islam and those who are scientists." These two examples illustrate the importance of science in Islam. The same attention to science can be detected in hadiths and the words of religious leaders. The prophet of Islam (peace be upon him) says, "On the day of gathering, martyrs' blood is evaluated in light of scientists' pen and handwriting and scientists' pen is superior than martyrs' blood" (1). In Nahjolbalagheh, Imam Ali (peace be upon him) says, "Goodness is not in having a lot of property or children. Rather, goodness is equal to having a lot of knowledge" (2). Imam Bagher (peace be upon him) says, "A useful scientist in the society is more valuable than the worship of 70,000 devotees" (1). Various verses in Quran (e.g. verse 82 of Nesa Surah and verse 24 of Muhammad Surah), which are about thinking and pondering further support the idea that Islam pays a lot of attention to science.

Muslims had a lot of scientific achievements prior to the eighth century. In his book, Will Durant refers to a time when Muslims exported their experiential knowledge on medicine, chemistry, astronomy, botany, and drug to Europe (3).

Due to the close association between science and religion, considerable attention should be paid to thinking, pondering, and researching (as recommended by Islam). The holy Quran has highlighted the sublime position of thinkers and scientists in different forms (4-6) and has encouraged humans to think about creation of the world and themselves (7, 8). It has urged humans to follow religion by the use of their logic (9, 10).

Studies conducted on the relationship between religion and health can further prove the attention paid to health in religious topics. Moreover, the can shed light on some ambiguities on the position of experiential science according to religion.

Please cite this article as: Soori H. A Quick Review of Studies on Religion and Health. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2019;5(3):1-4. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i3.26728>

مراجعة إجمالية على موضوع دراسات الدين والصحة

حميد سوري مركز أبحاث رفع مستوى الأمان والوقاية من الإصابات، قسم علم الأوبئة، كلية الصحة والسلامة، جامعة الشهيد بختي للعلوم الطبية، طهران، إيران.
المراسلات الموجهة إلى السيد حميد سوري؛ البريد الإلكتروني: hsoori@yahoo.com

معلومات المادة

الوصول: ٢ شعبان ١٤٤٠
وصول النص النهائي: ٧ شوال ١٤٤٠
القبول: ١٩ شوال ١٤٤٠
النشر الإلكتروني: ٢٣ محرم ١٤٤١

الكلمات الرئيسية:

الدين
الصحة
العلم

في التاريخ الإسلامي هناك إهتمام كبير بالصحة العامة، السلامة في الإسلام تعتبر إمتيازاً وهي مقدمة للوصول الى الكمالات الأخرى. ومن جانب تم التأكيد مراراً على تأثيرات الدين على السلامة وخاصة السلامة المعنوية والسلامة النفسية و تمت الاشارة كثيراً الى ضرورة وأهمية موضوع السلامة، الصحة العامة و تأثيرها على الحياة الدنيوية والأخروية؛ ومن جانب اخر يجب الإلتفات الى أن الغرض من السلامة المادية والمعنوية ليس هو موضوع السلامة بنفسه بل أن ما نصبو إليه هدف أرفع وهو ان السلامة بكافة جوانبها يجب ان تستخدم في سبيل كسب الرضا الإلهي. لعله قلماً يوجد دين ومذهب في العالم قد اهتم بالعلم والحكمة مثل ما اهتم الإسلام بذلك و دعا وشجع أتباعها الى التفكير والبحث. توجد على مدى التاريخ، نماذج لا تحصى تؤيد وتؤكد على التلازم ما بين الإسلام والعلم. ويقول الله سبحانه وتعالى في سورة العلق: «عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ» أو في سورة المجادلة حيث يقول: «يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ» حيث يعتبر هذا من جملة إهتمامات الإسلام بالعلم. ونشاهد أيضاً إهتمام الإسلام بالعلوم في الأحاديث وأقوال قادة الدين. النبي محمد (ص) يقول: «إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ يُوزَنُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ مَعَ دِمَاءِ الشُّهَدَاءِ، فَيَرْجَحُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ عَلَى دِمَاءِ الشُّهَدَاءِ» (١). الإمام على (ع) وفي صحج البلاغة يقول: «ليس الخير أن يكثر مالك وولدك، ولكن الخير أن يكثر علمك وعملك» (٢). وقد نقل عن الإمام الباقر (ع) أن «عالم يُنتفع بعلمه أفضل من سبعين ألف عابد» (١). وكما ان وجود آيات عديدة في القرآن الكريم مثل الآية رقم ٨٢ من سورة النساء الآية ٢٤ من سورة محمد في باب التفكير والتأمل والتدبر تشهد على هذا الإدعاء. النمو العلمي للمسلمين كان مشهوداً للعيان قبل القرن الثامن.

يتحدث المؤرخ ويل دورانت عن مرحلة كان المسلمون يصدرون علومهم التجريبية في مجال الطب، الكيمياء، علم النجوم، خواص الأعشاب والأدوية الى أوروبا (٣). وبسبب العلاقة القريبة ما بين العلم والدين، فمن اللازم الإهتمام الكافي بتوصيات الإسلام في التعمق، التفكير، البحث والتحقيق. القرآن الكريم يذكرنا بمختلف اشكال المقام الرفيع للمفكرين والعلماء (٤-٦)، ويدعو الإنسان الى التفكير في الحلقة والتفكير في أنفسهم (٧، ٨)، ويطلب من الناس بأن تكون نبعيتهم ناتجة عن الفكر (٩، ١٠).

الدراسات والأبحاث التي تتناول الدين والسلامة الى جانب أنها بإمكانها أن تكون وثيقة للكثير من الأبحاث الدينية في مجال السلامة، فإنها تزيل أيضاً البعض من الإتهامات عند طرح أبحاث العلوم التجريبية من قبل الدين.

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Soori H. A Quick Review of Studies on Religion and Health. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2019;5(3):1-4.
<https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i3.26728>

سیری اجمالی در موضوع مطالعات دین و سلامت

حمید سوری

مرکز تحقیقات ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت‌ها، گروه اپیدمیولوژی، دانشکده‌ی بهداشت و ایمنی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.
 *مکاتبات خطاب به آقای حمید سوری؛ رایانامه: hsoori@yahoo.com

اطلاعات مقاله

دریافت: ۱۹ فروردین ۹۸
 دریافت متن نهایی: ۲۱ خرداد ۹۸
 پذیرش: ۲ تیر ۹۸
 نشر الکترونیکی: ۱ مهر ۹۸

واژگان کلیدی:

دین
 سلامت
 علم

در تاریخ اسلام به دانش سلامت توجه بسیاری شده است. سلامت در اسلام امتیاز به شمار می‌آید و مقدمه‌یی برای نیل به کمالات دیگر است. از سویی تأثیر دین بر سلامت به‌ویژه سلامت معنوی و سلامت روان بارها تأکید شده و بر ضرورت و اهمیت موضوع سلامتی، بهداشت و تأثیر آن در زندگی دنیوی و اخروی اشاره‌ی فراوان شده است؛ از سوی دیگر باید توجه داشت هدف از سلامت مادی و معنوی خود موضوع سلامت نیست بلکه هدفی بالاتر مد نظر است و آن این است که از سلامت با تمام ابعادی که دارد در مسیر رضای الهی به کار گرفته شود.

شاید کمتر دین و آیینی در جهان باشد که به علم و خردورزی به اندازه‌ی اسلام توجه داشته و رهروانش را به اندیشیدن و تحقیق کردن دعوت و تشویق کرده باشد. در تاریخ، نمونه‌های بی‌شماری همراهی اسلام و علم را تأیید می‌کند. خداوند متعال در سوره‌ی علق می‌فرماید: «عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ»؛^۱ یا در سوره‌ی مجادله می‌فرماید: «يُرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ»^۲؛ که از جمله توجهات اسلام به علم است. توجه اسلام به علوم در احادیث و کلام رهبران دینی هم دیده می‌شود. امیر مؤمنان از پیامبر اسلام (ص) نقل می‌کنند: «زمانی که قیامت برپا شود خون شهدا با قلم و دستخط دانشمندان سنجیده می‌شود و سرانجام قلم علما بر خون شهدا مقدم می‌گردد»^۳ (۱). حضرت علی (ع) همچنین در نهج‌البلاغه می‌فرماید: «خیر آن نیست که مال و اولاد تو زیاد باشد، خیر آن است که علم تو بسیار گردد»^۴ (۲). از امام باقر (ع) نقل است که «ارزش یک دانشمند مفید به حال جامعه بیشتر از ارزش عبادت هفتاد هزار عابد است»^۵ (۱). چنانکه وجود آیات متعدد قرآن کریم مانند آیه‌ی ۸۲ سوره‌ی نساء و آیه‌ی ۲۴ سوره‌ی محمد در باب تفکر و تأمل و تدبر گواه این مدعا است. رشد علمی مسلمانان قبل از قرن هشتم چشمگیر بود. در تاریخ ویل دورانت^۶ از دورانی نام برده می‌شود که مسلمانان دانش تجربی خویش را در زمینه‌ی طب، شیمی، ستاره‌شناسی، خواص گیاهان و شربت‌ها به اروپا صادر می‌کردند (۳). به دلیل رابطه‌ی نزدیک بین علم و دین، ضرورت دارد به توصیه‌ی اسلام در تعمق، تفکر، تحقیق و تفحص توجه وافی صورت گیرد. قرآن کریم به اشکال مختلف

^۱ آنچه را که انسان نمی‌دانست [به تدریج به او] آموخت.

^۲ خدا [رتبه‌ی] کسانی از شما را که گروهیده و کسانی را که دانشمندان [برحسب] درجات بلند گرداند.

^۳ Will Durant

مجله‌ی پژوهش در دین و سلامت

دوره‌ی ۵، شماره‌ی ۳، پاییز ۱۳۹۸

این کار از مجوز [Creative Commons Attribution 4.0 International License \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) تبعیت می‌کند.

مطالعات و پژوهش‌هایی که در حوزه‌ی دین و سلامت انجام می‌شود ضمن اینکه می‌تواند مستندی برای بسیاری از مباحث دینی در حوزه‌ی سلامت باشد، برخی از ابهامات را در طرح مباحث علوم تجربی از سوی دین نیز برطرف می‌نماید.

جایگاه بلند متفکران و دانشمندان را تذکر داده است (۴-۶)، انسان را به تفکر در آفرینش و تفکر در خودشان دعوت کرده است (۷، ۸) و از مردم خواسته که پیروی‌شان از روی اندیشه باشد (۹، ۱۰).

استناد مقاله به این صورت است:

Soori H. A Quick Review of Studies on Religion and Health. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2019;5(3):1-4. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i3.26728>

References

- Majlesi MB. Bihar Al-Anvar. Corrected by: Mahmoodi, M.B. 1 ed. Beirut: Dar al-Ehya al-torath al-Arabi; 1982. (Full Text in Persian)
- Imam Ali (PBUH). Nahjul-Balagha, Translate by: Dashti, M. Qom: Mashhoor; 2006. (Full Text in Arabic)
- Dorant V. History of Civilization. Translator: Aram, A & et al. 2 ed. Tehran: Islamic Revolution Education Publications; 1988. (Full Text in Persian)
- The Holy Quran. Al-Zomar. Verse 9. Translated by: Ayatollah Al-ozma Naser Makarem Shirazi. Qom: Imam Ali Ebne Abi Taleb(Ya); 2010. (Full Text in Arabic)
- The Holy Quran. Al-Zomar. Verse 18. Translated by: Ayatollah Al-ozma Naser Makarem Shirazi. Qom: Imam Ali Ebne Abi Taleb(Ya); 2010. (Full Text in Arabic)
- The Holy Quran. Al-Mojadeleh. Verse 11. Translated by: Ayatollah Al-ozma Naser Makarem Shirazi. Qom: Imam Ali Ebne Abi Taleb(Ya); 2010. (Full Text in Arabic)
- The Holy Quran. Al-Emran. Verse 191. Translated by: Ayatollah Al-ozma Naser Makarem Shirazi. Qom: Imam Ali Ebne Abi Taleb(Ya); 2010. (Full Text in Arabic)
- The Holy Quran. Al-Room. Verse 8. Translated by: Ayatollah Al-ozma Naser Makarem Shirazi. Qom: Imam Ali Ebne Abi Taleb(Ya); 2010. (Full Text in Arabic)
- The Holy Quran. Al-Ankabot. Verse 45. Translated by: Ayatollah Al-ozma Naser Makarem Shirazi. Qom: Imam Ali Ebne Abi Taleb(Ya); 2010. (Full Text in Arabic)
- The Holy Quran. Al-Baghareh. Verse 183. Translated by: Ayatollah Al-ozma Naser Makarem Shirazi. Qom: Imam Ali Ebne Abi Taleb(Ya); 2010. (Full Text in Arabic)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی